

καταφράκτους (α), καὶ εἴκοσι ἀφράκτους, ὡς ἦτον ὄλος ὁ στόλος αὐτοῦ ὑπὲρ τὰς διακοσίας τριήρεις. Ἐν τούτοις δὲ ἔπεμψε πρέσβεις πρὸς αὐτὸν καὶ ὁ Ἡρακλείδης δυνάσης τῶν Λεοντινῶν, καὶ ἔλεγεν, ὅτι παραδίδουσι εἰς αὐτὸν τὴν πόλιν, τὰ φρούρια καὶ τοὺς στρατιώτας αὐτῶν, οἱ ὅποιοι ἦσαν τέσσαρες χιλιάδες πεζοὶ, καὶ πεντακῆσιοι Ἴππεῖς. Ὁμοίως ἤρχοντο καὶ ἄλλοι πανταχόθεν, καὶ παρέδιδον τὰς πόλεις καὶ τοὺς στρατιώτας αὐτῶν, ὑποσχόμενοι καὶ ὅτι ἄλλο δύνανται. Ὄθεν ἐσύναξεν ὁ Πύρρος εἰς ὀλίγον καιρὸν, τριάκτα χιλιάδας στρατεύματα πεζῶν, δύο χιλιάδας καὶ πεντακῆσιους Ἴππεῖς, καὶ διακοσίων τριηρῶν στόλον.

§. οδ'. Ἀφ' οὗ διέταξε τὰς Συρακούσας καὶ τοὺς Λεοντινῶν, καὶ προτοίμασθαι καθὼς ἔπρεπεν, ἐστράτευσε πρὸς τὴν Ἀκράγαντα, ὅπου τις Φιντίας ἑνομαζόμενος εἶχε φρουρὰν τῶν Καρχηδονίων, καὶ κατεγίνετο αὐτῷ γένῃ τύραννος τῶν Ἀκραγαντινῶν, διὰ τῆς βοηθείας τῶν Καρχηδονίων. Ὁ Σώκρατος ὅμως ἦτον ἐναντίος,

(α) Κατάφρατα πλοῖα ἐλέγοντο ὅσα εἶχον κατασρώματα, καὶ ἦσαν περιτραγμένα.

καὶ τέλος ἐνόησαν τὴν πανουργίαν πάντες, καὶ ἐδίωξαν τοὺς Καρχηδονίους, ἔπειτα ἐπεμψαν πρέσβεις πρὸς τὸν Πύρρον καὶ παρέδωκαν τὴν πόλιν. Οὗτοι οἱ πρέσβεις ἀπήντησαν αὐτὸν εἰς τὸν δρόμον, ὅτε ἤρχετο πρὸς τὴν Ἀκράγαντα. Ὄθεν ἐλθὼν ἐκεῖ παρέλαβε τὴν πόλιν, καὶ τὸ ῥῆθ' ἐστράτευμα τοῦ Σωσράτου, τὸ ὁποῖον ἦτον ὀκτὼ χιλιάδες πεζῶν καὶ ὀκτακόσιοι Ἴππεῖς. Τοῦτο τὸ ἐστράτευμα ἦτον ὅλον ἐκλεκτὸν, καὶ ὄχι κατώτερον ἀπὸ τοὺς Ἡπειρώτας, καὶ μετὸ τοῦτο ἐπληρώθη ὁ ῥηθεὶς ἀριθμὸς τοῦ στρατεύματος. Ἔλαβε δὲ καὶ τριάντα πόλεις, τὰς ὁποίας ἐξουσίαζεν ὁ Σώκρατος. Ἐπειτα ἐπεμψεν εἰς τὰς Συρακούσας καὶ ἔφερε τὰ ἀπαιτούμενα πολιορκητικὰ ὄργανα, καὶ οὕτως ἐστράτευσεν εἰς τοὺς τόπους τῶν Καρχηδονίων. Πρώτην πόλιν τῶν Καρχηδονίων ἐκυρίευσεν τὴν Ἡράκλειαν, ἔπειτα τοὺς Ἀζῶνας, Σελινουσίους, Ἀλιηναίους, Αἰγεσαίους καὶ ἄλλας πολλάς. Ἐπειτα ἦλθεν εἰς τὴν Ἐρυκίνην, ὅπου εἶχον φρουρὰν δυνατὴν αἱ Καρχηδόνιοι.

§. οε'. Ἡ πόλις αὕτη ἦτον ἐπίτινος ὄρους ἀποτόμου καὶ δυσβάτου (α), ὥστε ἦτον ἀπο-

(α) Τὸ νῦν Sanquiliano· ἡ δὲ πόλις ὀνομάζεται τῷ·

λιόρκητος, καὶ ἀδύνατος ἢ ἄλωσης αὐτῆς. "Ὁθεν ὁ Πύρρος ἀπεφάσισε νὰ λάβῃ αὐτὴν μὲ ἔφοδον· Πρῶτον περιεκύκλωσε τὴν πόλιν, καὶ κατέκλεισε τὴν φρουρὰν τῶν Καρχηδονίων εἰς τὰ τεῖχη, ἔπειτα ἀφ' οὗ ἠτοίμασε τὰς μηχανὰς, καὶ τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα, ἐφόρεσε τὴν πανοπλίαν, καὶ προσευχήθη εἰς τὸν Ἡρακλέα, ὅς τις ἐκυρίευσεν τὴν πόλιν ταύτην, ἐφόνευσεν καὶ τὸν κτίστην αὐτῆς Ἔρυκα, ὑποσχόμενος νὰ ἐορτάσῃ ἀγῶνα καὶ θυσίας εἰς τιμὴν αὐτοῦ, ἂν βοηθήσῃ αὐτὸν, νὰ φανῇ εἰς τοὺς Σικελιώτας Ἕλληνας ἄξιός τοῦ γένους καὶ τῶν προγόνων αὐτοῦ. Μετὰ δὲ ταῦτα ἔδωκε τὸ σημεῖον διὰ τῆς σάλπιγγος, καὶ ἄρχισαν οἱ τοξόται νὰ τοξεύωσιν εἰς τὴν φρουρὰν τῶν Καρχηδονίων, ὥστε ἐδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ τὰς ἐπάλξεις (α), καὶ ἔσκησαν τὰς κλίμακας (β) εἰς τὸ τεῖχος, ὅπου ἀνέβη πρῶτος ὁ Πύρρος, μὲ τὸ ξίφος εἰς τὰς χεῖρας, μιμούμενος τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον. Ἐπειδὴ δὲ ὤρμησαν ἐκεῖ οἱ Καρχηδόνιοι, νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἔφοδον, ἔδειξεν

ρξ, Catafano· ὀνομάζετο δὲ Ἔρυξ καὶ Ἐρυκίνη, καὶ εἶδ' ἐπερὶ τοῦ ὀνόματος τούτου ἐν τῇ Ὠκυγίᾳ.

(α) Μπιδένια.

(β) Σκάλας.

ἔμπρακτον τῆς ἔμπειρίας, ταχύτητος, ἀφοβίας
καὶ ἀνδρείας τὴν ἄρετὴν, μεταχειριζόμενος τὸ
ξίφος ἀμυντήριον, ὥστε ἐπεσώρευσε πολλοὺς νε-
κροὺς τῶν βαρβάρων· τοὺς δὲ λοιποὺς ἐξέπληξε
καὶ κατεσκόρπισε. Καὶ οὕτως ἀνέβησαν καὶ οἱ
ἄλλοι, καὶ ἐκυρίευσεν ἐκείνην τὴν ἀνάλωτον νο-
μιζομένην πόλιν, ἔλαβε καὶ τὴν φρουρὰν τῶν
Καρχηδονίων αἰχμάλωτον. Ἐπειτα ἀφ' οὗ διέ-
ταξε φρουρὰν, ἐθυσίασε κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν αὐ-
τοῦ, ἐώρτασε καὶ τὸν ἀγῶνα μεγαλοπρεπῶς.

§. ος'. Ἐκεῖθεν δὲ ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἰε-
τινῶν, ἧτις ἦτον ὁμοίως ὄχυρὰ, καὶ εἰς τόπον ἀρμό-
διον πρὸς τὸν Πάνορμον λιμένα· οἱ Ἰετῖνοι ὅμως
παρεδόθησαν. Ὄθεν ἦλθεν εὐθὺς εἰς τὴν Πάνορμον
πόλιν, ὅπου εἶναι ὁ κάλλιστος λιμὴν τῆς Σικελίας,
καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Πάνορμος (α). Ἐκυρίευσ-
ε δὲ καὶ αὐτὴν, ἔπειτα καὶ τὸ φρούριον τῶν
Ἑρκτιῶν. Τοῦτο τὸ φρούριον ἦτον μεταξὺ Ἑρικύ-

(α) Ὄρμος λέγεται Ἑλληνιστὶ ὁ λιμὴν. Ὄθεν Πάνορμος,
ὁ μέγας καὶ πᾶν πλοῖον δεχόμενος ἀσφαλῶς, καὶ ὑπὸ πάν-
των τῶν ἀνέμων μὴ ἐνοχλούμενος. Ἡ πόλις αὕτη εἶναι
τὸ νῦν Παλέρμον· ἐπειδὴ οἱ Ἰταλοὶ μετέφερον τὸ Πάνορ-
μον εἰς Παλέρμον. Οὕτως ὀνομάζουσι καὶ τὸν Πάνορμον
τῆς Χαονίας.

νης καὶ Πανόρμου Ἐρκτὴ ἢ Εἰρκτὴ ὀνομαζόμε-
νον, ὄχυρόν καὶ δυσάλωτον. Καὶ οὕτως ἐκυρίευ-
σεν ὅλην τὴν Σικελίαν, καὶ ἐδίωξε πανταχόθεν τοὺς
Καρχηδονίους. Ἐμεινε δὲ μόνον ἡ πόλις Λιλύ-
βαιον εἰς τοὺς Καρχηδονίους, ἡ ἰσχυρωτάτη καὶ
δυσάλωτος, ἐπειδὴ ἦτον ὡς χερσόνησος, καὶ ἔπρε-
πε νὰ πολιορκηθῆ κατὰ γῆν τε καὶ θάλασσαν. Οἱ
δὲ Καρχηδόνιοι προπαρασκεύασαν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα
εἰς πολιορκίαν· στρατεύματα, τροφὰς, μηχανὰς,
καὶ λοιπὰ, ὅλα ἄφθονα (α)· ἔπειτα περιτείχισαν
καὶ ὠχύρωσαν μὲ πύργους καὶ χαρακώματα καὶ
τὸ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς μέρος, ὥστε ἦτον δύσκολος
ἡ πολιορκία. Ὅμως οἱ Καρχηδόνιοι ἐφοβήθησαν,
καὶ ἔπεμψαν πρέσβεις πρὸς τὸν Πύρρον, ὑποσχό-
μενοι νὰ δώσωσι χρήματα πολλὰ, καὶ πλοῖα, ἂν
δεχθῆ εἰρήνην, καὶ ἀφήσῃ εἰς αὐτοὺς καὶ τὴν
πόλιν ταύτην. Ὁ δὲ Πύρρος χρήματα μὲν δέν
εἰδέχετο, βλέπων δὲ τὴν δυσκολίαν, ἔκλινεν εἰς
εἰρήνην. Ἀλλ' οἱ Σικελιώται οἱ σύμμαχοι αὐτοῦ
εἶπον, νὰ μὴ ἀφήσῃ νὰ ἔχωσιν οἱ βάρβαροι πό-
λιν τοιαύτην καὶ λιμένα εἰς τὴν Σικελίαν, ἀλλὰ
νὰ τοὺς διώξῃ καὶ ἐκεῖθεν, νὰ τοὺς κατακ-

(β) Ἡ πόλις αὕτη ὀνομάζεται τὴν Μάρσαλλα.

λείση εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ νὰ διορίσῃ σύνορον τὸ πέλαγος. Ταῦτα λέγει ὁ Διόδωρος. Ὁ δὲ Πλούταρχος ἀναφέρει, ὅτι δὲν ἐδέχθη παντελῶς τὴν εἰρήνην, ἀλλ' εἶπεν, ὅτι τότε μόνου γίνεται εἰρήνη, ὅταν περάσωσιν εἰς τὴν Λιβύαν, καὶ ἔχουσι σύνορον τὴν Λιβυκὴν Θάλασσαν. Ὁθὺν ἦλθε καὶ ἐπολιόρχησε τὸ Λιλύβαιον δύο μῆνας, μεταχειριζόμενος ὅλους τοὺς τρόπους τῆς πολιορκίας, τέχνης καὶ ἀνδρείας, ἀνωφελῶς· ἐπειδὴ οἱ Καρχηδόνιοι βοηθούμενοι διὰ θαλάσσης, καὶ ἐκ τῆς σκληρότητος τοῦ τόπου καὶ τῶν ὀχυρωμάτων, ἀνβίσαντο γειναίως, ὥς ἐφόνευσαν ἱκανὸν σράτευμα αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἔλυσε τὴν πολιορκίαν, καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐτοιμάσῃ μέγαν στόλον, ἵνα θαλασσοκρατήσῃ, καὶ οὕτω νὰ περάσῃ εἰς τὴν Λιβύαν, ἵνα κόψῃ ἐκεῖ τὴν ρίζαν τῶν Καρχηδονίων (α).

§. οζ. Ἐν τούτοις δὲ οἱ ἄγριοι Μαμερτινοὶ (β), οἵτινες ἐξουσίαζον τότε τὴν Μεσσηνήν

(α) Πολύβ. Α'. ζ'. κγ'. Γ'. κς'. Διόδ. ἀποσπάμ.τ. κἀ. 490. κβ'. 492. 495. 496. 497. Πλούταρχ. Πύρ. Διονύσ. Ἑλλείπ. Ιθ'.

(β) Οὗτοι ἦσαν Καμπανοὶ καὶ μισθοφόροι τοῦ Ἀγαθοκλέους· ἔπειτα ἰδόντες τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Μεσση-

τῆς Σικελίας, καθυπέταξαν καὶ ἄλλας τινὰς Ἑλληνικὰς πόλεις, καὶ ἔπραττον πολλὰ κακὰ, φορολογοῦντες αὐστηρῶς, καὶ καταδυναστεύοντες τοὺς Ἕλληνας. Ὄθεν ἐπολέμησε καὶ τοὺτους, καὶ ἔλαβε πολλὰ φρούρια αὐτῶν, ἔσφαξε καὶ τοὺς δυνάστας φορολόγους. Μετὰ δὲ ταῦτα παρασκευάζων τὸν στόλον, ναπέλευσε εἰς τὴν Λιβύαν, συνήθροϊζε ναύτας δεσποτικῶς καὶ βιαίως, μετέβαλε τὸ πρότερον δημογωγικόν, δημοτικὸν καὶ πρᾶον ἦθος, εἰς τυραννικὸν καὶ δεσποτικόν, καὶ ἀχάριστον πρὸς τὴν τοσαύτην εὐνοίαν καὶ προθυμίαν τῶν Σικελιωτῶν. Ἐκεῖνοι ὁμῶς ὑπέφερον καὶ ταῦτα, οἰκονομῶντες τὸν καιρὸν, βλέποντες καὶ τὴν ἀνάγκην. Κατεφρόνητε δὲ πολὺ καὶ τὸν Σώστρατον καὶ Θυνίωνα, τοὺς προθυμωτάτους φίλους, οἵτινες ἐκάλεσαν αὐτὸν εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ ἔδωκαν, ἐβοήθησαν, καὶ συνήργησαν ὅσον εἰδύναυτο εἰς αὔξησιν τῆς δυνάμεως καὶ δόξης αὐτοῦ, καὶ δὲν ἤθελε μήτε ναὶ τοὺς λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν κατὰ Λι-

νης, πόλεως Ἑλληνίδος, εἰσηλθὸν εἰς τὴν πόλιν οἷς φίλοι δολίως. Ἐπειτα σφάζαντες τοὺς ἐγκατοίκους, ἐκράτησαν αὐτοὶ τὴν πόλιν, οἷς καὶ οἱ ἄλλοι ὑπερρώτερον τῶν Ῥωμαίων ἔσφαξαν τοὺς Ῥηγίους, μιμούμενοι τοῦτους. Καὶ ὁ στρατηγὸς ἐκείνων Δέκιος ἦτον Καμπανός. Πολύβ. Α'. ζ.

δύας ἐκστρατεῖαν, μήτε εἰς τὴν Σικελίαν νὰ τοὺς ἀφήσῃ, ὑποπτευόμενης βεβαίως μήπως ἐπανασατήσωσιν, ἢ ἄλλως πως διαφθαροῦν ἀπὸ τοὺς Καρχηδονίους, μετὰ τοὺς ὁποίους εἶχον πρότερον γνωριμίαν. Ὅθεν ὁ μὲν Σώστρατος φοβηθεὶς ἔφυγε, τὸν δὲ Θυνίωνα ἐφόνευσεν, ἐπειδὴ ἦτον σύμφωνος μετὰ τὸν Σώστρατον, ὥς τὸ πρὸς αὐτὸν μῖσος ἐγένε κοινὸν εἰς ὅλην τὴν Σικελίαν. Ὁ Διονύσιος λέγει, ὅτι τὴν περιουσίαν τοῦ Ἀγαθακλέους ἔλαβον οἱ οἰκεῖοι αὐτοῦ· ὁ δὲ Πύρρως ἔλαβεν αὐτὴν παρ' ἐκείνων, καὶ τὴν ἔδωκεν εἰς τοὺς φίλους αὐτοῦ. Ἔτι δὲ διώρισε φρουράρχους καὶ διοικητὰς τῶν πόλεων τοὺς φίλους καὶ ὑπάσπιστὰς αὐτοῦ, οἵτινες μετεχειρίζοντο αὐστηρῶς τοὺς πολίτας, διὰ ἰδίου κέρδους. Καὶ τέλος μετέβαλλε δι' ὅλου τὸ ἀρχαῖον πολίτευμα τῶν πόλεων, καὶ διὰ τοῦτο ἐγένετο τὸ κοινὸν μῖσος. Καὶ ὅτι ἤθελε νὰ φονεύσῃ καὶ τὸν Σώστρατον, ἂν δὲν προελάμβανε νὰ φύγῃ, ἐπειδὴ ἐφόνευσεν καὶ ἄλλους ἐπισήμους.

§. οἴ. Μετὰ δὲ τὴν ἀποσκίρτησιν τοῦ Σωστράτου καὶ τὸν θάνατον τοῦ Θυνίωνος, εὐθὺς συνέβη ἐπανάσσεις κατ' αὐτοῦ, ὡς ἐκ συνθήματος, εἰς ἅπασαν τὴν Σικελίαν, καὶ αἱ πόλεις ἔ-

κραζον εις βοήθειαν ἄλλαι μὲν τοὺς βαρβάρους Καρχηδονίους, ἄλλαι δὲ τοὺς ἀγρίους Μαμερταίνους. Τοιοῦτον ἔγινε τὸ μῖσος πρὸς τὸν Πύρρον, ὥστε προέκριναν νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς ἐκεῖνους τοὺς πρότερον ἀδιαλλάκτους ἐχθροὺς, παρὰ εἰς αὐτόν. Καὶ οὕτω κατεταράττετο ἅπασα ἡ Σικελία ὡς πλοῖον εἰς ἀγριαίνουσαν θάλασσαν κυματιζόμενον· ὁ δὲ Πύρρος δὲν ἐδύνατο νὰ ἀπαντήσῃ τὰ πανταχόθεν ὀρμῶντα κύματα, καὶ νὰ φέρῃ τὸ πλοῖον εἰς λιμένα ἀσφαλῆ καὶ γαλήνιον, ἀλλ' ἦτον ἠναγκασμένος νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τούτου τοῦ σαλευομένου πλοίου.

δ. οθ'. Ἐν ᾧ τοίνυν ἦτον εἰς τριαύτην κατάσασιν ἡ Σικελία, καὶ ὁ Πύρρος ἐσυλλογίζετο νὰ εἴρῃ πρόφασιν εὐλογον, ὥστε νὰ μὴ δείξῃ ὅτι φεύγει ἀπὸ φόβου, ἔφθασαν πρέσβεις καὶ γράμματα τῶν Ταραντίνων καὶ Σαυνιτῶν ἐκ τῆς Ἰταλίας, οἳ τινας ἔγραφον καὶ ἔλεγον, ὅτι ἐς εὐνοχώρησαν αὐτοὺς πολὺ οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ σχεδὸν τοὺς πολιορκοῦν εἰς τὰς πόλεις κεκλεισμένους, ὅθεν νὰ προφθάσῃ εἰς βοήθειαν αὐτῶν, ὅσον τάχις αἰμπορεῖ. Ἦσαν ὅμως τῷ ὄντι εἰς ἄκρον ξενοχωρημένοι, καὶ σχεδὸν ἀπηλπισμένοι. Ὅθεν ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Σικελίας τὸν 276 χρόνον πρὸ Χρι-

σοῦ, καὶ ἤρχετο πάλιν εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ἀναχωρῶν δὲ ἐκεῖθεν μὲ τὸν σῶλον, καὶ βλέπων πρὸς τὴν Σικελίαν, εἶπε πρὸς τοὺς φίλους αὐτοῦ· ὦ φίλοι, ὅποιαν παλαίεραν ἀφήνομεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους καὶ Καρχηδονίους. Αὕτη δὲ ἡ προφητεία ἐπληρώθη ὕστερον ἀπὸ ὀλίγου χρόνου· ἐπειδὴ ἐγνώριζεν, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι καὶ οἱ Καρχηδόνιοι πρέπει νὰ πολεμήσωσιν εἰς τὴν Σικελίαν.

§. π'. Μαθόντες δὲ οἱ Μαμερτῖνοι καὶ Καρχηδόνιοι ὅτι ἀναχωρεῖ, παρεσκευάσθησαν νὰ τὸν ἀπαντήσωσιν εἰς τὸ σενόν. Καὶ οἱ μὲν Καρχηδόνιοι ἐφύλαττον ἐκεῖ μὲ τὸν σῶλον, οἱ δὲ Μαμερτῖνοι ἐπέρασαν δέκα χιλιάδες εἰς τὴν Ἰταλίαν, νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἀπόδασιν αὐτοῦ, ἂν ἀποφύγη τοὺς Καρχηδονίους. Ὄθεν ἀπαντήσας τοὺς Καρχηδονίους πρῶτον, ἐναυμάχησε, καὶ ἔχασε πολλὰ πλοῖα, ἐπειδὴ οἱ Καρχηδόνιοι τότε ἦσαν θαλασσοκράτορες καὶ οἱ ἐμπειρότατοι εἰς τὴν ναυτικὴν. Οἱ δὲ Ἡπειρώται ἦσαν παντάπασιν ἀγύμναστοι εἰς τὴν ναυτικὴν. Ἐνικήθη μὲν τότε ὁ Πύρρος, ὅμως ἐπέρασε μὲ τὰ λοιπὰ πλοῖα εἰς τὴν Ἰταλίαν. Οἱ δὲ Μαμερτῖνοι εἰς μάχην μὲν δὲν ἐτόλμησαν νὰ παραταχθῶν, ἐφύλαττον

ὅμως εἰς τὰ ρεῦα, καὶ εἰς τοὺς δυσβάτους τόπους, καὶ κατετάραξαν ὅλον τὸ ράτευμα αὐτοῦ· ἐφόνευσαν πολλοὺς ὀπισθοφίλακας, καὶ δύο Ἐλέφαντας. Ταῦτα δὲ ἀκούσας αὐτὸς, ὅς τις ἦτον ἔμπροσθεν, ἐπέσρεψε, καὶ ἐκινδύνευσε μαχόμενος μὲ ἐκείνους τοῖς ἀγρίους καὶ ἔμπειρους πολεμικοὺς, ἐπειδὴ ἐπλήγωσαν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν μὲ τὸ ξίφος. Ὄθεν ἀνεχώρησεν ὀλίγου ἐπίσω. Τοῦτο δὲ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς περισσοτέραν τὸλμην. Εἷς δὲ τούτων μάλισα, μέγας κατὰ τὸ σῶμα, καὶ λαμπρὰ ὄπλα ἔχων, ἔτρεξε πρὸς αὐτὸν, κράζων μὲ ἀγρίαν φωνὴν, νὰ ἔλθῃ νὰ μονομαχήσωσιν, ἂν ζῆ καὶ δὲν ἀπέθανεν. Ὄθεν παροξυνθεὶς ὁ Πύρρος, ὤρμησε πρὸς αὐτὸν μὲ τοὺς ὑπασπιστὰς αὐτοῦ, ἔχων τὸ πρόσωπον καταιματωμένον, ἄγριον καὶ φοβερὸν, καὶ ἀφ' οὗ κατεσκόρπισε τοὺς ἄλλους, καὶ ἔφθασεν ἐκείνου τὸν θρασὺν καὶ ἄγριον βάρβαρον, ἐκτύπησεν αὐτὸν εἰς τὴν μέσην τῆς κεφαλῆς μὲ τὸ ξίφος, μὲ τοιαύτην ἔμπειρίαν καὶ ὄρμην, ὥστε ἔσχισεν αὐτὸν εἰς τὴν μέσην, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἕως κάτω, καὶ ἔπεσον ἅμα καὶ τὰ δύο μέρη κεχωρισμένα. Τοῦτο δὲ τὸ ἔργον τόσῃ ἐξέπληξε τοὺς βαρβάρους, ὥστε ἐνόμισαν ὅτι ἡ δύναμις

τοῦ Πύρρου ἦτον ὑπὲρ ἄνθρωπον. "Οθεν ἐπίσρεψαν ὀπίσω (α).

§. πα'. Ἐνταῦθα δὲ συνέβη ἄλλο συμβεβηκὸς περίεργον. Ἦδη ἐπιστρέφων ἐκ τῆς Σικελίας, ἦλθε πάλιν εἰς τοὺς Λοκροὺς, καὶ ἐκεῖ ἐζήτησαν οἱ στρατιῶται αὐτοῦ τὸν μισθόν. Ἄυτὸς δὲ μὴ ἔχων χρήματα ἐστυγοῦτο. Οἱ Λοκροὶ εἶχον ναὸν τῆς Περσεφόνης περικαλίστατον καὶ πολυτελέστατον, εἰς τὸν ὁποῖον ἦσαν ἄπειρα πλούτη ἀφιερωμάτων. "Οθεν οἱ φίλοι τοῦ Πύρρου, Ἐυήγορος τοῦ Θεοδώρου, Βάλακρος Νικάνδρου, καὶ Δείναρχος τοῦ Νικίου, συνεβούλευσαν αὐτὸν, νὰ λάβῃ ἐκ τοῦ ναοῦ τὰ ἱερά χροῖματα, καὶ ἔλαβεν αὐτὰ, τὰ ἔβαλεν εἰς τὰ πλοῖα, καὶ τὰ ἐσειλεν εἰς τὰ Τάραντα. Συνέβη ὅμως ἄνεμος σφο-

(α) Τινὲς νέοι κριτικοὶ κατηγοροῦν τὸν Πλούταρχον, ὅτι ἔπλασε μύθους, διὰ τοῦτο τὸ ἔργον καὶ δι' ἄλλα τινά. Γνώτωσαν ὅμως, ὅτι αὕτη ἡ ἐμπειρία σφύζεται καὶ τώρα, καὶ γυμνάζονται μάλιστα εἰς τοῦτο, καὶ ἠκολούθησαν πολλὰ τοιαῦτα * καὶ νὰ μὴ νομιζῶσιν, ὅτι δὲν ὑπάρχει τελείως, ὅ,τι δὲν εἶδον αὐτοὶ, ἢ δὲν ἤκουσαν. Κρεμῶσι πρόβατα ἐσφαγμένα ὀλόκληρα, καὶ ἐκεῖ γυμνάζονται, καὶ δοκιμάζουσι τὴν ἐμπειρίαν τῆς χειρὸς καὶ δύναμιν, καὶ ἀρετὴν τοῦ ξίφους. "Οθεν καὶ ὁ Πλούταρχος εἰδήμων ὢν τοῦ πράγματος, ἀποδίδει τὴν ἐνέργειαν εἰς ὅλα αὐτά.

δρὸς ὄλην τὴν νύκτα, καὶ ἐπνιξέ τινα πλοῖα,
 ἄλλα δὲ ἔρριψε κατὰ τὸ ρενὸν τῆς Σικελίας.
 Ὅσα δὲ εἶχον τὰ ἀφιερώματα καὶ τὰ χρήματα
 τῆς Περσεφόνης, ἐξέπεσον πάλιν εἰς τὴν χώραν
 τῶν Λοκρῶν, καὶ οἱ μὲν ἄνθρωποι ἐπνίγησαν,
 τὰ δὲ ἀφιερώματα ὅλα ἐξῆλθον ἀβλαβῆ εἰς τὴν
 γῆν. Ὅθεν ὁ Πύρρος φοβηθεὶς τὴν ὀργὴν τῆς
 θεᾶς, ἀπέδωκεν αὐτὰ πάλιν ὀπίσω (α). Διὰ
 ταύτην τὴν ἀσέβειαν ἐδυζύχησεν ὁ Πύρρος, ὡς
 λέγει ὁ Διουύσιος (β).

§. πβ'. Μετὰ δὲ τὴν τροπὴν τῶν Μαμερ-
 τίνων, ὁ Πύρρος ἦλθε διὰ ξηρᾶς εἰς τὰ Τάραν-
 τα, ἔχων εἴκοσι χιλιάδας πεζοὺς στρατιώτας, καὶ
 τρεῖς χιλιάδας Ἴππεῖς. Προβλέπων δὲ καὶ προνοῶν
 τὰ πράγματα, ἔπεμψε πρῶτον γράμματα καὶ πρέσ-
 βεις πρὸς τὸν Ἀντίγονον λέγων, νὰ τὸν βοηθήσῃ
 εἰδὲ μὴ, αὐτὸς θέλει πληρώσῃ τὴν ζημίαν αὐτοῦ

(α) Ταῦτα τὰ ἰσρὰ ἐσύλησεν ὕστερον καὶ ὁ Πλημύνιος
 ὁ ἡγεμὼν τῶν Λοκρῶν, ἐπὶ Σκηπίωνος, καὶ οἱ Λοκροὶ
 κατετάραξαν τοὺς Ῥωμαίους, καὶ αὐτὸν τὸν Σκηπίωνα,
 διότι αὐτὸς διώρισε τὸν Πλημύνιον Ἐπαρχὸν τῶν Λοκροῖν.
 Τέλος δὲ ἐφυλακώθη ὁ Ἰερόσυλος εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ
 ἀπέθανεν ἐν τῇ φυλακῇ.

(β) Ἑλλείπ. βίβλ. εἴ. ἰ. ια'. Διόδ. ἀποσπασματ.
 κζ. 570. 572. Τίτος Λίσιος, κθ'. 18.

ὑσερον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ. Ὅμοίως ἔπεμψε καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἐν τῇ Ἀσίᾳ βασιλεῖς, ζητῶν βοήθειαν χρημάτων καὶ στρατοῦ. Ἐπειτα ἔλαβε καὶ τὸ ἐκλεκτὸν στρατεύμα τῶν Ταραντίνων, καὶ ἐστράτευσεν εὐθύς κατὰ τῶν Ῥωμαίων, οἱ ὅποιοι ἐστρατοπέδευον τότε εἰς τόπον ὄχυρον περὶ τὸ Βενίδευτον εἰς τὴν χώραν τῶν Σαυνειῶν (α), ἔχοντες στρατηγὸν τὸν ἕνα Ἵπατον, τὸν Μάνιον Κούριον. Ὁ δὲ ἄλλος Ἵπατος ὁ Κορνηλῖος Λέντουλος ἦτον εἰς τὴν Λευκανίαν μετὰ τὸ ἄλλο στρατεύμα. Ἄυτη ἡ ἐκστρατεία τοῦ Πύρρου ἔγινε τὸν 27ῷ χρόνον πρὸ Χριστοῦ. Οἱ Σαυνῖται ὅμως ἐταπεινώθησαν πολὺ, ἐπειδὴ ἐνικήθησαν εἰς πολλὰς μάχας· ἐξέπεσε καὶ τὸ φρόνημα αὐτῶν τὸ ἐλευθέριον, ἐμίσουν καὶ τὸν Πύρρον, διότι ἀφῆκεν αὐτοὺς, καὶ ἐστράτευσεν εἰς τὴν Σικελίαν. Ὅθεν ἔδειξαν ὀλίγην προθυμίαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἔλαβε καὶ ἐξ αὐτῶν, ὅσους στρατιώτας ἐδυνήθη, ἐχώρισε τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς δύο μέρη· καὶ τὸ μὲν ἐν μέρος ἔπεμψε εἰς τὴν Λευκανίαν κατὰ τοῦ Κορνηλίου, ἵνα κρατῇ αὐτὸν ἐκεῖ εἰς ἀσχολίαν, ἐν ᾧ πολεμεῖ αὐτὸς μετὰ τὸν Μάνιον. Ἐπειδὴ ὁ

(α) Ἡ χώρα αὕτη ἦτον ἀνωτέρω τῆς Νεαπόλεως, ὅπου εἶναι τὸ Βενιδάυτον.

Μάνιος ἐμύνησε, νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὸς ἐκεῖ, καὶ σχεδὸν περιέμενε αὐτὸν καθ' ἑκάστην ὥραν. Ἔτι δὲ τὸν ἐμπόδιζον καὶ οἱ μάντις, νὰ μὴ συγκροτήσῃ μόχλη βεβαίως, ἕως νὰ ἔλθῃ καὶ ὁ ἄλλος. Ὁ δὲ Πύρρος γνωρίζων ταῦτα πάντα, ἔσπευθε νὰ τὸν προκαταλάβῃ, πρὶν φθάσῃ ὁ Κορνήλιος. Ὅθεν λαβὼν τὸ ἐκλεκτότερον σθένος, ὤρμησε τὴν νύκτα πρὸς τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ.

δ. πγ'. Ἐπειδὴ ὁμως δὲν ἤρχετο κατ' εὐθείαν, ἀλλ' ἔλαβεν ἄλλου δρόμου μακρύτερου μεταξὺ δρυμῶν καὶ δασῶν, ἵνα μὴ τὸν ἐννοήσωσιν ἴσως, ἐτελείωσαν καὶ ἐσβέσθησαν οἱ φανοὶ, ὥς δὲν ἔβλεπον οἱ στρατιῶται τὸν δρόμον, καὶ περιπλαυῶντο εὐθεν κακείθεν, καὶ μόλις ὅτε ἔγινεν ἡμέρα, ἐφάνη ἔμπροσθεν τῶν ἐχθρῶν. Ὅθεν ἔγινε μὲν σύγχυσις μεγάλη καὶ θόρυβος πολὺς εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτῶν, ὁμως τότε ἔγιναν καὶ τὰ ἱερά καλὰ (α), καὶ ἡ περίσασις ἠνάγκασε τὸν Μάνιον νὰ ἀντισταθῇ. Οἱ Ῥωμαῖοι ἔμαθον, ὅτι οἱ Ἐλέφαντες φοβοῦνται τὸ πῦρ. Ὅθεν κατεσ-

(α) Τὰ ἱερά ταῦτα καὶ οἱ Οἰωνοὶ ἐγίνοντο πότε καλὰ, πότε κακὰ, κατὰ τὴν γνώμην τῶν στρατηγῶν. Ὅρα περὶ τούτων ἐν τῇ Ἔγυγι.

κεύασαν βέλη τινὰ, καὶ ἔρριπτον αὐτὰ μηχανικῶς, τὰ ὅποια εἶχον εἰς τὰς ἀκίδας ὕλην θειώδη καὶ πισσώδη καιομένην, ὥς ἂν ἔπιπτον εἰς τοὺς πύργους, ἔκαίοντο οἱ πύργοι (α), καὶ ἔπιπτεν ὕσπερ τὸ πῦρ εἰς τὸ σῶμα τῶν Ἐλεφάντων, καὶ κατετάραττεν αὐτούς. Ἄν πάλιν ἔπιπτον εἰς τὸ σῶμα, ἔκαμναν τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν ταχύτερον.

δ. πδ'. Ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ Μάνιος, καὶ ἀπαντήσας τὰς προφυλακὰς τοῦ Πύρρου, ἐπέπεσε μετ' αὐτὴν ὀρμὴν, ὥς ἐφύβησεν αὐτὰς, καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, ὅπου ἐφρουεῦθησαν ἱκανοὶ, ἔμειναν καὶ τινες Ἐλέφαντες αἰχμάλωτοι. Αὕτη ἢ μικρὰ νίκη ἔδωκε πολὺ θάρρος εἰς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ δειλίαν εἰς τοὺς ἄλλους. Ὅθεν ἐτόλμησεν ἔπειτα καὶ κατέβη εἰς τὴν πεδιάδα ὁ Μάνιος, ἔνθα συνεκροτήθη μάχη γενικὴ. Πρῶτον μὲν ἔτρεψε τὸ ἐν κέρας τοῦ Πύρρου· ὕσπερ ὅμως ἐστυγνῶσεν αὐτὸς τὸ ἄλλο, ὅπου ἦσαν οἱ Ἐλέφαντες, καὶ τὸν ἐδίωξεν ἕως εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ. Εἶχεν ὅμως στρατεύματα πολὺ, καὶ

(α) Ἐπάνω εἰς τὴν ῥάχην τῶν Ἐλεφάντων εἶχον πύργους, καὶ ἐκεῖθεν ἀμάχοντο ἱκανοὶ στρατιῶται.

τὸ μὲν ἐμάχετο, τὸ δὲ ἄλλο ἐκάθητο εἰς τὸ στρατόπεδον ἔτοιμον. Ὄθεν ἀναγκαζόμενος τότε, ἔκραξε καὶ ἐκεῖνο. Τοῦτο τὸ πρόσφατον στρατεύμα κατέβη πλαγίως ἀπὸ τῶν λόφων, καὶ ἔρριπτον τὰ ῥηθέντα βέλη εἰς τοὺς Ἐλέφαντας, οἵτινες κατεταράχθησαν, καὶ ἔφευγον ὀπίσω, καὶ πρὸς τὸ ἄλλο κέρας, ὅπου ἦτον τὸ συμμαχικὸν στρατεύμα, μὲ τοιαύτην ὀρμὴν, ὥς κατατάραξαν αὐτὸ, καὶ οὕτως ἔφερον εἰς ἀταξίαν ὅλην τὴν παράταξιν, καὶ πλέον δὲν ἦτον καιρὸς νὰ ἀντιταχθῇ. Τοῦτο τὸ συμβεβηκὸς εὐίκησε τὸν Πύρρον εἰς ταύτην τὴν τρίτην καὶ τελευταίαν κατὰ Ῥωμαίων μάχην. Ὄθεν λέγει ὁ Φλώρος, ὅτι δὲν ἐνίκησαν οἱ Ῥωμαῖοι, ἀλλ' ἡ ἐφεύρεσις τῶν μηχανικῶν βελῶν, ἔδωκε φανεράν νίκην εἰς τοὺς Ῥωμαίους· ἐπειδὴ εἰς τὴν πρώτην ἐνικήθησαν φανερά· ἡ δὲ δευτέρα ἔμεινε ἀμφίλογος (α). Ὁ Ἀυτὸς λέγει, ὅτι ἐφόνευσαν ἐνταῦθα εἰκο-

(α) Sic eadem ferae, quae primam victoriam abstulerant, secundam parem fecerant, Tertiam sine Controversia Tradidere. Α'. 18. Δηλαδή, οἱ Ἐλέφαντες, οἱ ἀρπάξαντες τὴν πρώτην νίκην τῶν Ῥωμαίων, καὶ κατασχέσαντες ἀμφίλογον τὴν δευτέραν, ἔδωκαν αὐτοῖς φανεράν τὴν τρίτην.

σι ἕξ χιλιάδας σράτευμα τοῦ Πύρρου, ἔλαβον
καὶ χιλίους τριακοσίους αἰχμηλώτους, καὶ ὀκ-
τῶ Ἐλίφαντας.

§. πέ'. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Πύρρος ὄνε-
χώρησεν εἰς τὰ Τάραντα, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἦλθον
εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ, καὶ ἰδόντες τὴν τάξιν
καὶ κατασκευὴν τοῦ στρατοπέδου, ἔμειναν ἐκστατικοί.
Ἐπειδὴ αὐτοὶ ἕως τότε δὲν ἔξευρον πῶς γίνονται
τὰ στρατόπεδα προνοητικῶς εἰς ἀνάπαυσιν τοῦ στρα-
τοῦ, καὶ ἀσφάλειαν παντὸς ἐναντίου· ἀλλ' ἔζη-
ναν τὰς σκηναὶς ὡς οἱ ποιμένες ὅπως ἤθελεν ἕκα-
στος, χωρὶς ἄλλην προνοητικὴν προφύλαξιν, καὶ
οὕτως ἐστρατοπέδευον διεσπαρμένοι ὡς τὰ πρό-
βατα. Ὅθεν ἐθαύμασαν ὅταν εἶδον τὸ στρατόπε-
δον τοῦ Πύρρου, τὸ ὁποῖον ἦτον ὡς πόλις πε-
ριτειχισμένη, καὶ περιεκλείετο εἰς αὐτὸ ὅλον
τὸ σράτευμα, αἱ μηχαναί, ἡ ἀποσκευὴ, αἱ τρο-
φαί, καὶ πάντα τὰ ἀναγκαῖα. Ἐπειτα ἦτον διη-
ρημένου ἀναλογικῶς, εἰς διάφορα μέρη, καὶ ἕ-
καστον μέρος προσδιωρισμένον· ποῦ νὰ εἶναι ἡ
ἀποσκευὴ, ποῦ αἱ μηχαναί, ποῦ ὁ στρατηγός,
ποῦ τὰ διάφορα τάγματα τοῦ στρατοῦ, ποῦ αἱ
πύλαι, καὶ τὰ λοιπὰ, ὥστε νὰ εἶναι πάντα πρό-
χειρα καὶ εὐκόλα, καὶ διὰ τὴν ἀνάπαυσιν καὶ

εὐκολίαν τοῦ στρατοῦ, καὶ διὰ τὴν εἴσοδον καὶ ἔξοδον, ὅταν τύχη χρεία, χωρὶς να̂ συμβαίῃ δυσκολία, ἢ ἀταξία. Ἐκτοτε λοιπὸν ἔμαθον οἱ Ῥωμαῖοι τὸν τρόπον τοῦτον τῶν στρατοπέδων, ὁ ὁποῖος ἦτον ἄγνωστος πρότερον εἰς τὴν Ἰταλίαν (α). Ὁ Πύρρος εἰδὼς αὐτοὺς καὶ να̂ πολλοῦν, καὶ να̂ γένουσι κύριοι τῆς οἰκουμένης. Ἐπειδὴ ὁ Πύρρος ἦτον τότε ὁ πρῶτος στρατηγὸς τῆς οἰκουμένης, καὶ ἐνικήθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Ὅθεν οἱ μὲν Ῥωμαῖοι ἐπήρθησαν, τὰ δὲ ἔθνη τῆς Ἰταλίας κατεπλάγησαν, καὶ ἐξευερώθησαν, καὶ οὕτως ἔκλιναν τὸν αὐχένα εἰς τοὺς Ῥωμαίους, οἳ τινες εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐκυρίευσαν ὅλην τὴν Ἰταλίαν, ἔπειτα ἐπέρασαν καὶ εἰς τὴν Σικελίαν κατὰ τῶν Καρχηδονίων, καὶ ἐκείθεν εἰς τὴν Λιβύαν.

§. πς'. Ὁ δὲ Πύρρος καθήμενος εἰς τὰ Τάραντα ἐσυλλογίζετο, πῶς να̂ ἀπατήσῃ τοὺς Ῥωμαίους να̂ μὴ τὸν διώξωσι, καὶ τοὺς συμμάχους αὐτοῦ, να̂ μὴ τὸν ἀφήσωσιν ἕως να̂ φύγῃ εἰς τὴν Ἡπειρον. Ἐν τούτοις ἔφθασαν οἱ πρέσβεις ἐκ τῆς Ἀσίας καὶ Μακεδονίας μὲ τὰ γράμματα

(α) Φροντίν. Δ'. α'. 130.

τῶν βασιλείων, εἰς τὰ ὅποια ἔγραφον, ὅτι δὲν δύνανται νὰ πέμψωσιν οὐδεμίαν βοήθειαν. Αὐτὸς ὁμῶς εἶπε πρὸς τοὺς πρίσβεις, νὰ λέγωσιν ὅτι ἔρχεται βοήθεια· ἔπειτα καλίσας τοὺς πρωτίτους τῶν Ἡπειρωτῶν καὶ Ταραντίνων, συνεκρότησε συνέδριον, καὶ εἶπεν, ὅτι ἔρχεται βοήθεια ἰκανή ἐκ τῆς Ἀσίας καὶ Μακεδονίας, καὶ νὰ μὴ φοβῶνται, ἀλλὰ νὰ ἡσυχάζωσιν. Οὗτος ὁ λόγος διεδόθη πανταχοῦ, καὶ εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ῥωμαίων· ὅθεν οἱ μὲν Ῥωμαῖοι ἡσύχαζον. Αὐτὸς δὲ τὴν αὐτὴν νύκτα ἔβαλε τὸ στρατεύμα εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἡπειρον κατὰ τὰ Κεραύνια ὄρη. Ἀφῆκε δὲ εἰς τὴν ἀκρόπολιν τῶν Ταραντίνων, ὡς φρούραρχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἑλευνον, καὶ τὸν σύμβουλον Μίλωνα· ἐπειδὴ ὑπεσχέθη νὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν, καὶ ἀφῆκεν αὐτοὺς δηλαδὴ εἰς βεβαίωσιν, καὶ φύλαξιν αὐτῶν (α).

§. πζ. Εἴρηται, ὅτι ἐπέρασεν εἴκοσι χιλιάδες πεζόν, καὶ τρεῖς χιλιάδες ἵππικόν στρατεύμα ἐκ τῆς Ἡπείρου εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ἐπολέμησε δὲ ἐξ χρόνου εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἡπειρον, ἔχων ὀκτώ χιλιά-

(α) Πausanias. Ἀττικ. ἱγ. Ἰουσιῶν. κζ. 3.